

๘๗

นิพพาน ๓

อนึ่ง นิพพาน ๓ คือ กิเลสนิพพาน ๑ ชั้นธนิพพาน ๑ ธาตุนิพพาน ๑
มีความหมายดังนี้ คือ

เมื่อวันเพ็ญวิสาขมาส (กลางเดือน ๖) ก่อนพุทธศก ๔๕ ปี พระลัทธิตถ
กุมารทรงบำเพ็ญเพียรทางใจ ตัดกิเลสได้ขาดจากใจสิ้นบรรลู่ถึงซึ่งพระโพธิญาณ
ณ ภายใต้อาสนวิหารโพธิ์ครั้งนั้น กิเลสสวาททั้งปวงที่เคยประจำคอยกีด
กันพระองค์ ให้ทรงเวียนว่ายอยู่ในวัฏฏสงสารมานับจำนวนหลายหมื่นหลาย
แสนชาติเป็นอันมากนั้น ไม่อาจจะกลับมาสู่พระองค์ได้อีก

ความสิ้นไปแห่งกิเลสสวาท อันเป็นเครื่องเสียดแทงพระองค์มาตลอดนั้น
เรียกว่า “กิเลสนิพพาน”

ความแตกทำลายแห่งชั้นของพระองค์ ซึ่งแม้ในชาติใดๆ ก็ตาม ชั้น
ในภพ ๓ นี้ ก็จะต้องสวมพระองค์ตลอดมา ความแตกทำลายแห่งชั้นในชาติ
ที่สุดนี้ ชั้นเหล่านี้ก็มีอาจจะสวมพระองค์ได้ และพระองค์ก็มีกลับมาสวม
ชั้นเหล่านี้อีกต่อไป เพราะพระองค์ทรงพ้นไปจากชั้นเหล่านี้แล้ว ความแตก
ทำลายแห่งชั้นนี้ เรียกว่า “ชั้นธนิพพาน”

พระพุทธเจ้าองค์ที่สุดนี้คือ พระสมณโคดม ปัจจุบันนี้พระบรมธาตุของ
พระพุทธองค์ยังคงอยู่ ไม่สูญสิ้นไป ก็ยังไม่เรียกว่าธาตุนิพพาน ต่อเมื่อใดเสร็จ
พุทธกิจของพระองค์ที่จะต้องทำในภพนี้แล้ว ขณะนั้นพระบรมธาตุของพระองค์
ก็จะสูญไปจากภพนี้

ความสิ้นไปแห่งพระบรมธาตุนี้เรียกว่า “ธาตุนิพพาน”

จากพระธรรมเทศนาย่อ “คู่มือสมาธิ”